

Lokaal Scenario Atelier: Deelregio Alkmaar

Castricum

Datum: 21 januari 2020

Locatie: Gemeentehuis Castricum

Inleiding:

Dit is het verslag van de bijeenkomst in de gemeente Castricum van 21 januari 2020. In deze bijeenkomst hebben inwoners verkend wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor de opwek van grootschalige zon- en windenergie in de gemeente als onderdeel van de deelregio Alkmaar. Dit is gedaan met behulp van scenario's en bouwstenen. De scenario's geven inzicht in de mogelijke keuzes en de effecten daarvan. De scenario's die zijn gebruikt zijn: (1) Landschappelijke kenmerken als troef, (2) Energielandschap 2.0, (3) Lokale kracht. De scenario's zijn gemaakt door de gemeente, samen met onder meer de provincie, waterschappen, natuur- en milieuorganisaties, energiecoöperaties, bedrijfsleven en de netbeheerder. Ze zijn een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan.

Een bouwsteen bestaat uit een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. windmolens), op een plek (bijv. agrarische grond), onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg). De bouwsteen heet dan "windmolen op agrarische grond langs de snelweg".

De deelnemers hebben gesproken over de scenario's en welke bouwstenen hun voorkeur hebben. Per scenario hebben ze op de kaart van de gemeente aangegeven waar de bouwstenen kunnen komen en waar zeker niet. In totaal hebben 40 mensen deelgenomen aan de bijeenkomst. De samenstelling van de groep was als volgt: vooral bewoners uit de buurt en enkele raadsleden. Het gesprek over de scenario's en de bouwstenen is gevoerd in 2 groepen.

Vervolg

De opbrengsten van de lokale bijeenkomsten van de 18 gemeenten in de energieregio Noord-Holland Noord worden verwerkt op een kaart. Hierop wordt aangegeven wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor duurzame energieopwekking. Deze kaart vormt de basis van de concept-RES. De concept-RES wordt voor vaststelling aangeboden aan het College van Burgemeester en Wethouders. Na vrijgave door het College worden raadsleden gevraagd naar hun wensen en bedenkingen bij de concept-RES. Ook de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten krijgen de concept-RES toegestuurd en daarmee de mogelijkheid om hun mening te geven.

De concept-RES wordt besproken in regionale en lokale raadsbijeenkomsten, Statenbijeenkomsten en overleggen van de Algemeen Besturen van de waterschappen. Daarnaast zal in mei '20 een regiobreed Noord-Holland overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden, leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar in gesprek kunnen gaan.

De concept-RES wordt met alle wensen, bedenkingen en meningen van deelnemers voor doorrekening aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Als de energieregio groen licht heeft gekregen, wordt per zoekgebied onderzocht wat een concrete plek voor zonneweides en/of windmolens zou kunnen zijn. Hierbij worden inwoners en andere belanghebbenden nadrukkelijk betrokken.

Inhoud

Beschrijving van de scenario's:	3
Bevindingen groep 1	4
1.1 Kansen, aandacht-en discussiepunten:.....	4
1.2 Gesprek over de scenario's en bouwstenen:.....	4
1.3 Scenario banner:	5
Bevindingen groep 2	7
2.1 Kansen, aandacht-en discussiepunten:.....	7
2.2 Gesprek over de scenario's en bouwstenen:.....	7
2.3 Scenario banner:	8

Foto's 1 en 2: Stickers plakken op de banner en carrousel langs de 3 scenario's

Beschrijving van de scenario's:

Specifiek voor de deelregio Alkmaar zijn drie scenario's opgesteld, namelijk: (1) Landschappelijke kenmerken als troef, (2) Energielandschap 2.0 en (3) Lokale kracht.

Het scenario **Landschappelijke kenmerken als troef** richt zich op het behouden ofwel versterken van de diversiteit in het landschap. De belangrijkste uitgangspunten:

- De energietransitie volgt de maat van het landschap en sluit aan bij landschappelijke kenmerken.
- Zonne- en windenergie is ingepast in een beperkt aantal gebieden.
- De energietransitie wordt gezien als een kans om de biodiversiteit in gebieden waar deze nu laag is te vergroten, onder andere door zonneparken te combineren met natuurontwikkeling.

Het scenario **Energielandschap 2.0** focust op het opwekken van een grote hoeveelheid energie als regio, voor eigen verbruik en export. De belangrijkste uitgangspunten:

- Met lokale eigenaarschap wordt op kleine schaal energie geleverd voor de lokale vraag en op regionale schaal wordt grootschalig elektriciteit opgewekt voor de export.

- Het agrarische gebruik in het productielandschap transformeert naar “wind- en zonneboeren”.
- Het stedelijk landschap wordt volledig benut door daken, gevels en parkeerplaatsen in te zetten voor elektriciteitsopwekking.
- In het energielandschap is er ruimte voor ontwikkeling en innovatie.

In het scenario **Lokale kracht** staat coöperatieve opwekking en lokaal eigendom centraal. De uitgangspunten:

- De opwekking landt dicht bij de mensen en is zichtbaar.
- De baten en winst van energieopwekking vloeien terug naar de lokale gemeenschap.
- Door middel van een fonds en in samenwerking met de gemeente worden lokale doelen nagejaagd, zoals investeren in infrastructuur, de natuur en lokale verenigingen.

Bevindingen groep 1

1.1 Kansen, aandacht-en discussiepunten:

Eén of meerdere deelnemers hebben het volgende gedeeld:

Opmerkingen m.b.t. de rol van bewoners in de transitie:

- Deelnemers zien graag meer participatie van bewoners uit de buurt.

Regelgeving en beleid:

- Niet ingaan tegen het Europees Natuurbeleid Natura 2000.

Techniek en innovatie:

- Er is een grote rol voor techniek en innovatie binnen de energietransitie. Deze twee zijn snel nodig vanwege de voorkeur voor technieken als zonnepanelen op daken, op gevels, op fietspaden, etc.
- Deelnemers zien graag een hoger in te zetten percentage voor zonnepanelen op daken. 30% is te weinig, desnoods moeten de constructies aangepast worden.

Ruimtegebruik:

- Er moet ingezet worden op dubbelgebruik in het stedelijk gebied.

1.2 Gesprek over de scenario's en bouwstenen:

Gesprek over de scenario's:

De meeste deelnemers hebben gekeken naar de mogelijkheden voor duurzame energie vanuit scenario '*Landschappelijke kenmerken als troef*', en daarnaast bouwstenen/ elementen uit het scenario '*Lokale kracht*'. Ruimtelijk geeft '*lokale kracht*' te veel versnippering, maar meer participatie is wel een goed uitgangspunt. De deelnemers vinden het intact houden van het landschap/ natuur/ biodiversiteit zeer belangrijk. Aan de andere kant zien ze het belang in van het gebruik van het landschap/de natuur: er moet voldoende opwekking zijn. Met betrekking tot participatie vinden de deelnemers het belangrijk om ook commerciële, professionele partijen te betrekken. Anders kom je er niet.

Gesprek over de bouwstenen:

Daar waar weinig pijn is van de bouwstenen en er sprake is van dubbelgebruik moet de opbrengst worden gemaximaliseerd.

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- Zon op grote daken en op parkeerplaatsen.
- Zon op gevels, asfalt en fietspaden: in 2030 nog nul opbrengst, mogelijk versnellen.
- Enkele sticker op wind langs infrastructuur, waterwegen en bedrijventerrein.
 - In de discussie volgt dat het NK-kanaal smal is en als je daar wind langs ontwikkeld zie je een lange lijn door NH. Dat heeft veel effect op het open landschap dus hebben de deelnemers liever langs het Noordzeekanaal.

Over gemixte bouwstenen:

- Komt niet voor, er is consensus.

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- Zon op agrarische gronden in de Schermer: men waardeert het open landschap.
- Zon op water bij recreatie; Alkmaardermeer: dit ziet men niet zitten (geen goede combinatie)
- Wind in de duinen: dit gaat tegen de Europese regelgeving in (Natura 2000). Men vindt het ook geen goed idee in dit natuurlandschap.
- Wind langs dijken: men vindt dat de dijken van cultuurhistorische waarde zijn dus is dit geen optie (het past niet bij elkaar).
- Wind op agrarische gronden: men vindt een enkele turbine zonde van de openheid. Dit zou eventueel kunnen in een clustering of lijnopstelling.
- Wind langs N-wegen: dit past niet qua schaal.
- Wind rondom stads- en dorpsranden.

1.3 Scenario banner:

SCENARIO 1: Landschappelijke kenmerken als troef				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken				X
Zon op agrarische gronden:	Ingepast in polderlandschap			X
	Ingepast in strandwallen			X
	Op verzilte gronden			X
	Bij bodemdaling			X
Zon op parkeerplaatsen		1	0	
Zon op asfalt	Op fietspaden			X
Wind				
Zoekgebied wind:	Langs waterwegen	1	0	
	Op droogmakerij			X

SCENARIO 2: Energielandschap 2.0				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op agrarische grond:	Een groot veld in de Schermerpolder	0	1	
	Langs infrastructuur in clusters			X
	Op veenpolderlandschap			X
	Buffer rondom bedrijventerrein			X
	Transformatie van glastuinbouwgebied			X
Zon op grote daken		2	0	
Zon op kassen	Transformatie huidige functie			X
Zon op parkeerplaatsen		2	0	
Zon langs dijken				X
Zon op water		0	1	
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid/ Oost-West	1	0	
Zon op gevels		2	0	
Zon op asfalt		3	0	
Wind				
Zoekgebied wind:	In duingebied	0	5	
	Langs dijken	0	1	
	Op agrarische gronden in de Schermerpolder	0	1	
	Langs infrastructuur	1	0	
	Langs N-Wegen	0	1	
	In glastuinbouwgebied			X
Repoweren bestaande windturbines				X

SCENARIO 3: Lokale kracht				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op dak		3	0	
Zon op agrarische gronden:	Rond stads- en dorpsranden	0	1	
	Langs spoorwegen			X
	Langs bedrijventerrein			X
	Langs wegen			X
Zon op water				X
Zon op parkeerplaatsen		2	0	
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid/ Oost-West			X
Zon op gevels				X

Wind				
Zoekgebied wind:	Rondom bebouwd gebied	0	3	
	Rondom bedrijventerrein	2	0	
	Langs snelwegen			X
Repoweren bestaande windturbines				X

Bevindingen groep 2

2.1 Kansen, aandacht-en discussiepunten:

Eén of meerdere deelnemers hebben het volgende gedeeld:

Kansrijke locaties in de regio Alkmaar:

- Parkeerterrein bij station Castricum.

Opmerkingen m.b.t. de rol van bewoners in de transitie:

- Los van deze discussie verwachten de deelnemers van de gemeente dat die lokale initiatieven stimuleert door nu energie infrastructuur aan te (laten) leggen. Sommige particulieren willen dit wel maar kunnen dat nu niet.

2.2 Gesprek over de scenario's en bouwstenen:

Gesprek over de scenario's

Ook in deze groep kijken de meeste deelnemers naar de mogelijkheden voor duurzame energie vanuit scenario 'Landschappelijke kenmerken als troef', en is er belangstelling voor het scenario 'Lokale kracht'.

Deelnemers vragen zich af waarom de overgang naar elektrische mobiliteit niet is meegenomen in alle drie scenario's. Als dit door zet wordt de energievraag nog veel groter.

Gesprek over de bouwstenen

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- Grote voorkeur voor zon op daken en op parkeerplaatsen.
- Zon op kassen.
- Zon op geluidschermen: wel is er de vraag waar deze zijn.
- Zon langs spoorwegen, bedrijventerrein en hoofdwegen.
- Wind langs snelwegen.
- Repoweren bestaande windturbines: deelnemers zijn hiervoor maar willen dit pas na 2030.

Over gemixte bouwstenen:

- Wind langs N-wegen, bijvoorbeeld N244 langs Uitgeestermeer. Dit is een kwestie van maat, schaal en smaak. Tegenstanders vinden openheid waardevol.

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- Zon op agrarische gronden in de Schermer of strandwallen.
- Wind in de duinen: recreatieve kwaliteit gaat hiermee verloren en bovendien is dit een Natura 2000 gebied met veel natuurwaarden.

- Wind dichtbij dorpen: directe omgeving van dorpen moeten vrijgehouden worden van windturbines.

Overige opmerkingen m.b.t. de bouwstenen:

- De deelnemers vragen zich af waarom geen **zon in alle fietspaden**

2.3 Scenario banner:

SCENARIO 1: Landschappelijke kenmerken als troef				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken		5	0	
Zon op agrarische gronden:	Ingepast in polderlandschap	0	2	
	Ingepast in strandwallen	0	4	
	Op verzilte gronden			X
	Bij bodemdaling			X
Zon op parkeerplaatsen		6	0	
Zon op asfalt	Op fietspaden			X
Wind				
Zoekgebied wind:	Langs waterwegen			X
	Op droogmakerij			X

SCENARIO 2: Energielandschap 2.0				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op agrarische grond:	Een groot veld in de Schermerpolder	1	0	
	Langs infrastructuur in clusters			X
	Op veenpolderlandschap			X
	Buffer rondom bedrijventerrein			X
	Transformatie van glastuinbouwgebied			X
Zon op grote daken		1	0	
Zon op kassen	Transformatie huidige functie	1	0	
Zon op parkeerplaatsen				X
Zon langs dijken				X
Zon op water		0	1	
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid/ Oost-West	3	0	

Zon op gevels				X
Zon op asfalt		0	1	
Wind				
Zoekgebied wind:	In duingebied	0	9	
	Langs dijken			X
	Op agrarische gronden in de Schermerpolder			X
	Langs infrastructuur	1	0	
	Langs N-Wegen	1	1	
	In glastuinbouwgebied	1	0	
Repoweren bestaande windturbines		2	0	

SCENARIO 3: Lokale kracht				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op dak		3	0	
Zon op agrarische gronden:	Rond stads- en dorpsranden			X
	Langs spoorwegen	2	0	
	Langs bedrijventerrein	1	0	
	Langs wegen	1	0	
Zon op water		0	1	
Zon op parkeerplaatsen		1	0	
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid/ Oost-West			X
Zon op gevels				X
Wind				
Zoekgebied wind:	Rondom bebouwd gebied	0	7	
	Rondom bedrijventerrein	4	1	
	Langs snelwegen	2	0	
Repoweren bestaande windturbines				X